

Nr 79

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning med provisoriska bestämmelser om beskattningen av aktiebolags och ekonomisk förenings inkomst i vissa fall jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 29 april 1960 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 162, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning med provisoriska bestämmelser om beskattningen av aktiebolags och ekonomisk förenings inkomst i vissa fall.

I enlighet med utskottets hemställan i memorial nr 69 har riksdagen vid vårsessionen beslutat att uppskjuta behandlingen av den föreliggande propositionen till innevarande års höstsession.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen framlägges, på grundval av 1960 års bolagsskattesakkunnigas promemoria, förslag till provisoriska bestämmelser om beskattningen av aktiebolags och ekonomiska föreningars vinster. Bestämmelserna föreslås skola gälla vid 1963—1973 års taxeringar. Enligt förslaget skall aktiebolag medgivas avdrag för utdelning å nyemissioner verkställda efter den 1 juli 1961 med fyra procent av inbetalat kapital. Vidare skall bolag och föreningar vara skattskyldiga för utdelning å aktier och andelar, som anskaffats i kapitalplaceringssyfte.

Det ovannämnda *författningsförslaget* är av följande lydelse.

**Förslag
till
förordning med provisoriska bestämmelser om beskattningen av aktiebolags
och ekonomisk förenings inkomst i vissa fall**

Härigenom förordnas som följer.

Om aktiebolags rätt till avdrag för viss utdelning

1 §.

Vid beräkning av nettointäkt av rörelse och av jordbruksfastighet enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt under de beskattningsår, för vilka taxering i första instans äger rum åren 1963—1973, äger svenskt aktiebolag åtnjuta avdrag för utdelning i enlighet med vad nedan i 2—8 §§ stadgas.

2 §.

Avdrag enligt 1 § må åtnjutas för utdelning å aktier, för vilka inbetalning skett under tiden 1 juli 1961—31 december 1966, i den mån sådan utdelning förfallit till betalning under beskattningsåret och under förutsättning tillika, om aktierna utgivits i samband med bolagets bildande, att ansökan om stiftelsehandlingarnas godkännande för bolagets registrering ingivits till registreringsmyndigheten efter den 30 juni 1961 samt, om aktierna utgivits i samband med ökning av aktiekapitalet, att beslut om ökningen anmälts för registrering efter nämnda dag.

Avdrag må dock ej erhållas, om inbetalning för aktierna skett genom tillskott av aktier och andelar i andra bolag och ekonomiska föreningar.

3 §.

Avdraget må för visst beskattningsår uppgå till högst fyra procent av vad som för aktierna inbetalats före beskattningsårets utgång, oavsett om vad som erhållits för aktierna lagts till aktiekapitalet eller till reservfonden.

Om beskattningsåret omfattar kortare eller längre tid än tolv månader, skall avdraget i motsvarande mån jämkas.

4 §.

Har bolaget inkomst hänförlig till annat inkomstslag än rörelse eller jordbruksfastighet må avdrag åtnjutas endast till den del det för aktierna inbetalade beloppet kan anses belöpa på den eller de till rörelse eller jordbruksfastighet hänförliga förvärvskällorna.

5 §.

Avdrag enligt 1 § må åtnjutas vid taxeringen till och med femte taxeringsåret efter det då avdrag för utdelning å aktierna i fråga första gången erhållits.

6 §.

Rätten till avdrag bortfaller, om bolaget under beskattningsåret eller tidigare utskiftat tillgångar till delägarna. Vad nu sagts skall dock icke gälla

utskiftning, som verkstälts före den 1 maj 1960 eller föranletts av att ägar-
na av vissa aktier, för vilka inbetalning skett, enligt ett i bolagsordningen
före nämnda dag intaget förbehåll ägt rätt att fordra inlösen av dessa.

7 §.

Avdrag enligt 1 § må icke åtnjutas, om mer än hälften av samtliga aktier
i bolaget vid beskattningsårets utgång ägdes eller på därmed jämförligt sätt
innehades av svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar och ut-
ländska bolag.

Vid bedömning huruvida hinder mot avdrag föreligger enligt första sty-
cket skall hänsyn icke tagas till aktier, vilka innehades av svenska aktiebo-
lag och svenska ekonomiska föreningar, därest bolagen eller föreningarna
äro skattskyldiga för utdelning å aktierna och fråga icke är om förvaltnings-
företag som i 10 § första stycket sägs. Ej heller skall hänsyn tagas till akt-
tier, som innehades av sådant förvaltningsföretag, med mindre dylikt eller
dylika företag, i förekommande fall jämte aktiebolag eller ekonomisk för-
ening som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska för-
hållanden kan anses stå förvaltningsföretaget eller förvaltningsföretagen
nära, innehade aktier i den omfattning som i första stycket sägs.

Vid tillämpning av bestämmelserna i denna paragraf skola aktier, vilka
ägas av en av bolag eller förening bildad pensions- eller annan personal-
stiftelse, anses innehavda av bolaget eller föreningen.

8 §.

Aktiebolag, som vill åtnjuta avdrag enligt 1 §, skall i självdeklarationen
lämna de upplysningar angående aktieägare i bolaget som påkallas av be-
stämmelserna i 7 §.

Om skattskyldighet i vissa fall för utdelningar

9 §.

Utän hinder av bestämmelserna i 54 § kommunalskattelagen samt 7 §
förordningen om statlig inkomstskatt skall med avseende å de beskattnings-
år, för vilka taxering i första instans äger rum åren 1963—1973, iakttagas
vad nedan i 10 och 11 §§ stadgas.

10 §.

Svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar, vilkas verksam-
het helt eller till väsentlig del består i förvaltning av annan fastighet, värde-
papper eller annan därmed likartad lös egendom (förvaltningsföretag), skola
vara skattskyldiga för utdelning från svenska aktiebolag och svenska eko-
nomiska föreningar, i den mån sammanlagda beloppet av den utdelning, som
uppburits under beskattningsåret, icke motsvaras av egen utdelning som
företaget beslutat för samma beskattningsår.

Består förvaltningsföretags verksamhet uteslutande i förvaltning av vär-
depapper och annan därmed likartad lös egendom och är det en väsentlig
uppgift för företaget att genom ett välfördelat värdepappersinnehav erbjuda
aktieägare eller andelsägare riskfördelning samt ägas aktierna eller ande-
larna i företaget av ett stort antal fysiska personer, skall dock företaget vara
skattskyldigt för sådan uppburen utdelning som nyss sagts allenast i den
mån sammanlagda beloppet härav icke motsvaras av egen utdelning, som
företaget beslutat för beskattningsåret, ökad med en fjärdedel.

Förvaltningsföretag äger, utan hinder av bestämmelserna i 39 § 1 mom. kommunalskattelagen, åtnjuta avdrag för ränta å gäld som belöper å värdehandlingar.

11 §.

Andra svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar än förvaltningsföretag skola vara skattskyldiga för utdelning å sådana aktier och andelar i svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar, som förvärvats i kapitalplaceringssyfte eller utgöra lagertillgång i byggnadsrörelse, tomtstyckningsrörelse eller yrkesmässig handel med fastigheter.

Aktier och andelar skola anses förvärvade i kapitalplaceringssyfte, om deras sammanlagda röstetal vid beskattningsårets utgång motsvarade mindre än en fjärdedel av röstetalet för samtliga aktier eller andelar i det bolag eller den förening, som verkställt utdelningen, och det icke göres sannolikt att förvärvet av aktierna eller andelarna betingats av rörelse, jordbruk eller skogsbruk, som bedrivs av det utdelningsmottagande företaget eller av aktiebolag eller ekonomisk förening, som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå detta företag nära.

Oaktat vad i nästföregående stycke sägs skola aktier och andelar i förvaltningsföretag anses förvärvade i kapitalplaceringssyfte, därest förvaltningsföretaget i sin tur äger aktier eller andelar vilka, om de innehafts direkt av det företag som äger aktierna eller andelarna i förvaltningsföretaget, skulle ansetts hava förvärvats i sådant syfte.

12 §.

Riksskattenämnden må, om särskilda skäl därtill äro, medgiva att bestämmelserna i 10 och 11 §§ under viss tid, dock högst tre år, icke skola tillämpas för visst bolag eller viss förening. Över beslut som riksskattenämnden meddelat i sådant ärende må klagan icke föras.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Till utskottet har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I: 699 av herr *Gustaf Henry Hansson m. fl.* och II: 859 av herr *Nilsson i Svalöv m. fl.*, vari hemställts,

»A) att riksdagen måtte

1) antaga det vid propositionen nr 162 fogade författningsförslaget i vad detsamma avser aktiebolags rätt till avdrag för viss utdelning med den ändringen, att avdragsrätten för utdelning å nyemissioner anknytes till inbetalningar under tiden den 1 april 1961—den 31 december 1966,

2) avslå propositionen nr 162 i vad densamma avser införande av skattskyldighet för aktiebolag och ekonomiska föreningar för utdelningar i vissa fall, samt

B) att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig författningstext; ävensom

II) de likalydande motionerna I: 700 av herr *Per-Olof Hanson m. fl.* och II: 860 av herr *Kollberg m. fl.*, vari hemställts,

1) att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 162 måtte antaga de där avgivna förslagen till provisoriska bestämmelser i syfte att underlätta nyemission av aktier, med den ändring i fråga om ikraftträdandet som i motionerna angivits, men avslå propositionen i den del den innefattar införande av s. k. kedjebeskattning, samt

2) att vederbörande utskott måtte föreslå erforderliga justeringar i författningstexten.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna II: 859 och II: 860.

I en till utskottet inkommen skrift har *Svenska petroleum institutet* hemställt, att sådan ändring måtte vidtagas i den i propositionen föreslagna förordningen, att svenska aktiebolag, som är dotterbolag till utländska företag, kommer i åtnjutande av avdragsrätt för utdelning å nyemitterat aktiekapital.

Aktiebolaget Bofors har i en till utskottet inkommen skrift framhållit såsom otillfredsställande att bolag, som gjort nyemissioner under år 1960, enligt propositionen inte kommer i åtnjutande av skattelättnader.

Rörande motiveringen för det i propositionen framlagda förslaget hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

I. Inledning, s. 5—7.

II. Gällande bestämmelser och deras tillkomst, s. 7—13.

III. Utländsk rätt, s. 14—20.

IV. De sakkunnigas förslag, s. 21—38.

V. Remissyttrandena, s. 39—57.

VI. Departementschefen, s. 57—68.

Av innehållet i de föreliggande motionerna må här återges följande.

I de likalydande *motionerna I: 699* och *II: 859* framhålles bl. a. att effekten av ett genomförande av förslaget om provisorisk skattelättnad för nyemissioner måste bedömas såsom relativt begränsad, eftersom lättnaden är liten och dessutom tidsbegränsad. Vid försök till matematiska överslagsberäkningar har det visat sig att redan en obetydlig ökning av emissionsverksamheten medför ökade skatteintäkter. Motionärerna avvisar därför bestämt det kompensationsresonemang som departementschefen för i propositionen. Totalt sett innebär för bolagssektorn ett genomförande av förslaget lättnader i det enskilda fallet för nyemissionen, men dessa lättnader innebär samtidigt att bolaget totalt sett kommer att betala högre inkomstskatt än om den

aktivitet, som nyemissionen möjliggjort, icke kommit till stånd. Motionärerna tillstyrker emellertid propositionen i denna del.

Enligt författningsförslaget skall lätnad inträda där inbetalning vid nyemission skett under tiden den 1 juli 1961—den 31 december 1966. Från teknisk administrativ synpunkt är tidpunkten den 1 juli 1961 mindre väl vald, eftersom bolagsstämmorna hålles under våren och en spridning av emissionerna i tiden skulle vinnas, om tidpunkten framflyttades. Ett framskjutande till den 1 april vore en förbättring för att minska antydda olägenheter. En sådan åtgärd kan icke kritiseras utifrån konjunkturpolitiska synpunkter.

Vad angår propositionsförslagets senare del, nämligen införande under taxeringsåren 1963—1973 av kedjebeskattning som princip för beskattning av aktiebolag och ekonomiska föreningar, anser motionärerna, att departementschefen icke förebragt bärande skäl för förslaget.

Det resonemang departementschefen för om aktiekurserna vilar, såsom framgår av några remissyttranden, icke på reell grund. De rörelsedrivande bolagens och ekonomiska föreningarnas aktieinköp har under senare tid varit så begränsade att de icke har kunnat föranleda höjningar av aktiekurserna. Ser man på kursutvecklingen under ett längre tidsavsnitt visar det sig, att den totala kursstegringen motsvarar penningvärdeförsämringen. Även ur denna synpunkt finner motionärerna att ett införande av kedjebeskattning icke kan motiveras. Att bolag och föreningar ställt kapital till andra företags förfogande har varit och är av väsentlig betydelse för kapitalförsörjningen. Departementschefen och utredningen har ej beaktat de rättsliga och ekonomiska samband, som kedjebeskattningen äventyrar.

Departementschefen har enligt motionärernas mening icke anfört några principiella skäl för införande av kedjebeskattning som huvudregel. Motiveringen återfaller på rent fiskala synpunkter. Eftersom någon komensation icke är erforderlig och avsikten icke är att skaffa det allmänna ökade skatteinkomster, utgör de fiskala synpunkterna icke något skäl för införande av kedjebeskattning.

Till stöd för yrkandena i de likalydande *motionerna I: 700* och *II: 860* anföres bl. a. Finansministern föreslår att avdragsrätten för utdelning å nyemission skall tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1961. Av praktiska skäl synes en något tidigare tidpunkt under våren lämpligare. Motionärerna förordar att ikraftträdandet framflyttas till den 1 april 1961. En sådan av praktiska skäl betingad framflyttning av ikraftträdandet kan inte möta kritik ur konjunkturpolitiska synpunkter.

I propositionen föreslås emellertid samtidigt en vittgående ändring i gällande regler för förhindrande av s. k. kedjebeskattning av aktiebolagens vinster. Denna ändring av skattereglerna skulle verka i en riktning motsatt avdragsrätten för nyemissioner och utifrån etablerade förhållanden verka klart diskriminerande på företagssparandet. Det är sålunda uppenbart att kedjebeskattningens återinförande skulle försvåra interna kapitalrörelser inom bo-

lagssektorn. Enligt motionärernas mening finnes ingen rimlig anledning att göra ett sådant ingrepp.

De självklart nödvändiga justeringar av kedjebeskattningen som huvudregel, som de sakkunniga föreslagit, kan inte undanröja de mera långsiktiga verkningarna i oförmånlig riktning som kedjebeskattningen måste medföra.

Motionärerna anser det överraskande att de sakkunniga begränsat sitt utredningsarbete till ett strängt fiskaliskt och skattetekniskt betraktelsesätt. Någon analys av de ekonomiska konsekvenserna har icke gjorts. Detta måste anses som en allvarlig brist. I remissyttrandena påpekas också genomgående detta förhållande. Trots kritiken på denna centrala punkt från remissinstanserna har under departementsbehandlingen icke några kompletterande utredningar gjorts i de angivna avseendena.

Den svenska bolagsbeskattningen har alltsedan 1928 haft som princip att s. k. kedjebeskattning icke skulle tillämpas. Näringslivet har anpassat sig härefter. Det har som framhållits under remissbehandlingen inte framförts någon bärande motivering varför förefintliga rättsliga och ekonomiska sammanhang skulle brytas upp och övergång ske till ett annat system, vars verkningar är helt outredda. Motionärerna hänvisar till det av kammarrätten avgivna yttrandet, vari påpekas att några nackdelar av nu rådande system inte har belysts och att de tekniskt-ekonomiska förutsättningarna för denna genomgripande och till många av sina verkningar ovissa omläggning av beskattningsreglerna för näringslivet icke har redovisats.

Utskottet

Enligt nu gällande regler beskattas aktiebolags och ekonomiska föreningars vinster två gånger, nämligen dels hos bolagen och föreningarna, dels hos delägarna när vinstmedlen utdelas till dessa. Bolagen och föreningarna äger, med visst undantag för kooperativa föreningar, vid taxeringen icke göra avdrag för belopp som utdelas. Eftersom avdrag inte medges för vinstutdelningarna, beskattas fonderad och utdelad vinst i princip efter samma grunder. För de kooperativa föreningarna är dubbelbeskattningen såtillvida modifierad, att avdrag medges för utdelning i form av pristillägg, rabatter eller dylikt i förhållande till gjorda köp och försäljningar.

För att undvika att bolagens och föreningarnas vinster beskattas mer än två gånger gäller i princip sedan år 1928, att om ett aktiebolag eller en ekonomisk förening uppbär utdelning från annat svenskt bolag eller annan svensk ekonomisk förening, det bolag eller den förening, som uppbär utdelningen, inte är skattskyldig för denna. Från skattefriheten har emellertid gjorts betydelsefulla undantag. Undantagna är sålunda aktiebolag och ekonomiska föreningar, vilka driver bank eller annan penningrörelse eller försäkringsrörelse. Vidare har från skattefriheten för erhållna utdelningar undantagits de s. k. svarta familjebolagen. Emellertid är de kategorier, som inftar en särställning i fråga om skattskyldigheten för erhållna utdelningar,

inte skattskyldiga för alla utdelningar. Sålunda gäller beträffande bolag och föreningar, som driver penningrörelse, liksom beträffande de svarta familjebolagen, att de åtnjuter skattefrihet för utdelning å aktier eller andelar, vilka innehaves som ett led i organisationen av bolagets eller föreningens verksamhet, till den del denna avser annat än förvaltning av fastighet, värdepapper eller annan därmed likartad lös egendom.

I den allmänna diskussionen har framhållits att dubbelbeskattningen har vissa icke önskvärda verkningar i ekonomiskt avseende. Bl. a. försvåras genom dubbelbeskattningen kapitalanskaffning genom nyemission av aktier, därför att denna kapitalanskaffningsform blir dyrare än upplåning. Ränta å lån är nämligen avdragsgill vid beskattningen medan däremot utdelning å aktiekapital som nämnts inte är avdragsgill. Kostnaden för nyemitterat kapital utgöres därför, förutom av utdelningsbeloppet, av den skatt som måste erläggas å de vinstmedel, som kräves för utdelningen. Även mot den frikallelse från skattskyldighet för utdelningar, som gäller för bolag och föreningar och som är en följd av principen om dubbelbeskattning av bolags och föreningars vinster, har kritik riktats. Genom denna skattefrihet för utdelningar har bolag och föreningar kunnat nöja sig med lägre förräntning vid köp av aktier än vid annan kapitalplacering.

I propositionen framlägges förslag *dels* om rätt för aktiebolag att vid taxeringen åtnjuta avdrag för utdelning å nyemissioner *dels* om viss inskränkning av aktiebolags och ekonomiska föreningars frikallelse från skattskyldighet för utdelningar från svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar. Den föreslagna lagstiftningen är avsedd att vara tillfällig och gälla vid 1963—1973 års taxeringar. Till grund för förslaget ligger en utredning av 1960 års bolagsskattesakkunniga. De föreslagna bestämmelserna innebär i korthet följande.

Förslaget om rätt till avdrag för utdelning å nyemissioner avser att underlätta aktiebolagens kapitalanskaffning. Enligt förslaget medges rätt till avdrag för utdelning å sådana aktier, för vilka inbetalning sker under tiden den 1 juli 1961—den 31 december 1966 i samband med bolags bildande eller vid ökning av aktiekapital.

Avdraget föreslås begränsat till fyra procent av det vid beskattningsårets utgång för de nya aktierna inbetalade kapitalet. För rätt till avdrag kräves enligt förslaget att bolagets aktier vid beskattningsårets utgång icke till mer än femtio procent tillsammans ägdes av sådana svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar, som är frikallade från skattskyldighet för utdelning från bolaget, samt av utländska bolag. Aktier, som äges av pensions- och andra personalstiftelser, skall vid denna bedömning anses innehavas av de bolag och föreningar, till vilka stiftelserna hör.

Rätten till avdrag föreslås tidsbegränsad på det sätt att avdrag får åtnjutas vid taxeringen t. o. m. femte taxeringsåret efter det, då avdrag för utdelning å aktierna i fråga första gången medgivits, d. v. s. under sammanlagt högst sex år.

Förslaget om inskränkning av aktiebolagens och de ekonomiska förening-

arnas frikallelse från skattskyldighet för utdelningar från svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar innebär, att bolag och föreningar, som driver rörelse, jordbruk eller skogsbruk, skall bli skattskyldiga för utdelning å aktier och andelar, som anskaffats i kapitalplaceringssyfte.

Förvaltningsföretag, d. v. s. bolag eller föreningar, vilkas verksamhet helt eller till väsentlig del består i förvaltning av annan fastighet, värdepapper eller annan därmed likartad lös egendom, föreslås bli skattskyldiga för uppbyggnaden utdelning i den mån sammanlagda beloppet därav överstiger den av bolaget för beskattningsåret beslutade egna utdelningen. Den utdelningsinkomst, som utdelas vidare, är således skattefri, under det att den utdelningsinkomst som fonderas blir beskattad.

Om förvaltningsföretagets verksamhet uteslutande består i förvaltning av värdepapper och därmed likartad lös egendom och det är en väsentlig uppgift för företaget att genom ett välfördelat värdepappersinnehav erbjuda aktie- eller andelsägare riskfördelning samt slutligen aktierna eller andelarna i företaget äges av ett stort antal fysiska personer gäller särskilda regler. Dyliga förvaltningsföretag (d. v. s. främst de börsnoterade investentbolagen) föreslås bli skattskyldiga för uppbyggnaden utdelning i den mån sammanlagda beloppet därav överstiger 125 procent av den av bolaget för beskattningsåret beslutade utdelningen.

Bolag som driver byggnadsrörelse, tomtstyckningsrörelse eller yrkesmässig handel med fastigheter föreslås bli skattskyldiga för utdelningar å aktier, som utgör lager i rörelsen.

Riksskattenämnden skall enligt förslaget i vissa fall åga medgiva bolag eller förening att under ytterligare högst tre år få åtnjuta frikallelse från skattskyldighet för utdelningar enligt nu gällande regler.

I motionerna I: 699 och II: 859 samt i motionerna I: 700 och II: 860 yrkas bifall till propositionen i vad densamma avser aktiebolags rätt till avdrag för viss utdelning med den ändringen att ikraftträdandet flyttas till den 1 april 1961 samt avslag å propositionen i vad densamma avser införande av skattskyldighet för aktiebolag och ekonomiska föreningar för utdelningar i vissa fall.

Innan utskottet övergår till att behandla olika detaljfrågor i propositionen, vill utskottet beträffande förslagens allmänna innebörd understryka, att förslaget måste ses som en enhet. I sin första del innebär förslaget en lättnad i dubbelbeskattningen. Det synes utskottet naturligt att en sådan lättnad motsvaras av att man i viss mån begränsar den frihet från skattskyldighet för utdelningar som är en följd av dubbelbeskattningen. Det förhållandet att lättnaden i dubbelbeskattningen kommer de nystartade och expanderande företagen till godo medan skärpningen i kedjebeskattningen berör de kapitalstarka företagen, som placerat överskottsmedel i aktier, synes inte kunna åberopas mot den här intagna ståndpunkten att förslaget är att se som en enhet. Innebördens av förslaget kan nämligen sägas vara att i begränsad utsträckning flytta över skattebördan från företag, som för sin ex-

pansion är beroende av att skaffa kapital utifrån, till kapitalstarka företag, som inte har användning för överskottsmedel i den egna rörelsen eller koncernen. Det är alltså icke fråga om att totalt sett göra lättnader eller skärpningar i bolagsbeskattningen.

Utskottet kan således icke biträda den i förenämnda motioner framförda uppfattningen att propositionen bör bifallas allenast i dess ena del. Den i nämnda motioner intagna ståndpunkten borde fastmera leda till att propositionen i dess helhet avslogs. Utskottet har emellertid funnit, att det i propositionen framlagda förslaget i olika hänseenden är förbundet med beaktansvärda fördelar och att detsamma, såsom avsett är, bör genomföras i form av en tidsbegränsad försökslagstiftning. Utskottet vill med stöd av det anförda förorda att förslaget i allt väsentligt godtages. I fråga om vissa detaljer i detsamma har dock utskottet funnit sig böra föreslå vissa avvikelser.

Vad först gäller förslaget om avdrag för utdelning å nyemissioner anser sig utskottet sålunda böra tillstyrka det i förenämnda motioner framförda yrkandet om viss tillbakaflyttning av tiden för ikraftträdandet. Av praktiska skäl synes tidpunkten kunna sättas till den 1 januari 1961. En sådan ändring av den tid under vilken bestämmelserna blir tillämpliga synes inte behöva möta allvarligare invändningar från konjunkturpolitisk synpunkt. Däremot bör bestämmelserna inte på sätt ifrågasatts i en till utskottet inkommen skrift göras tillämpliga å nyemissioner som redan beslutats och genomförts. Ändamålet med den föreslagna lagstiftningen är att underlätta kommande nyemissioner.

Enligt bestämmelserna i 7 § får ett bolag icke åtnjuta avdrag för utdelningar om mer än hälften av aktierna ägs av svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar och utländska bolag. I propositionen framhålles att vid remissbehandlingen tvekan uttalats om svenska dotterbolag till utländska bolag bör helt uteslutas från möjligheten att erhålla avdrag för utdelning, men departementschefen har funnit skäl tala för att tills vidare behandla dotterbolag till inländska och utländska bolag lika. Enligt utskottets mening kan emellertid från beskattningssynpunkt någon erinran knappast göras mot att dotterbolag till utländska bolag medges den föreslagna tillfälliga avdragsrätten. Om det utländska moderbolaget i stället tillskjuter kapitalet i form av lån, får dotterbolaget avdrag för räntan trots att moderbolaget inte beskattas för denna ränta här i riket. Då inte heller konkurrenshänsyn synes kunna åberopas mot en utsträckning av avdragsrätten till sådana svenska bolag, som ägs av utländska bolag, bör enligt utskottets mening bestämmelserna i 7 § ändras så att dylik avdragsrätt medges. Utskottet vill i detta sammanhang framhålla, att om aktierna i ett bolag ägs av ett utländskt bolag som i sin tur utgör dotterbolag till ett svenskt bolag, det förstnämnda bolaget icke åtnjuter avdragsrätt för utdelning, eftersom aktierna i detta bolag innehaves av ett svenskt bolag genom förmedling av det utländska dotterbolaget.

Beträffande de olika frågor, som sammanhänger med förslaget om skattskyldighet i vissa fall för utdelningar och särskilt frågan om de föreslagna

reglerna bör göras tillämpliga på aktier som förvärvats före ikraftträdandet, får utskottet erinra om att förslaget i första hand har en samhälls-ekonomisk motivering. Det framstår sålunda ur samhälls-ekonomisk synpunkt som föga rationellt att ett företags val mellan egna investeringar, förvärv av aktier, förvärv av obligationer och andra kapitalplaceringar skall påverkas av skattefriheten för avkastning å aktieplaceringar. Såsom i propositionen framhålles är det även i övrigt från materiell synpunkt svårt att finna argument för att rörelsedrivande aktiebolag och ekonomiska föreningar, som köper aktier på börsen i kapitalplaceringsyfte och i konkurrens med andra kapitalplacereare, skall vara skattefria för denna utdelning. Enligt utskottets mening ligger häri goda skäl icke blott för att i princip införa skattskyldighet för avkastningen på kapitalplaceringsaktier utan även för att låta skattskyldigheten omfatta jämväl aktier, som förvärvats före den föreslagna lagstiftningens ikraftträdande. I sammanhanget kan förtjäna ytterligare påpekas, att de aktieförvärv, som stimulerats av den nuvarande skattefriheten, inte torde ha åsamkat bolagen några förluster.

Vid remissbehandlingen har uttalats farhågor för att åtskilliga företag, som driver rörelse, jordbruk eller skogsbruk, kommer att ombildas i syfte att utnyttja de regler som gäller för förvaltningsföretagen. Enligt utskottets mening kan man inte bortse från möjligheten av att vissa företag på denna väg undandrar sig den avsedda beskattningen av utdelningar på kapitalplaceringsaktier. För att hindra försök i denna riktning skulle kunna tänkas att begränsa de speciella reglerna för förvaltningsföretag till att gälla endast de stora börsnoterade investmentbolagen. Därvid skulle de föreslagna bestämmelserna för rörelsedrivande företag bli tillämpliga för övriga förvaltningsbolag. Utskottet vill emellertid inte nu föreslå bestämmelser av sådan innebörd då verkningarna av desamma inte utan närmare utredning kan överblickas. En viss jämkning av de föreslagna bestämmelserna synes emellertid motiverad.

Huruvida ett företag som driver rörelse, jordbruk eller skogsbruk kan tänkas vidtaga åtgärder av åsyftat slag för att undvika verkningarna av den föreslagna lagstiftningen torde i hög grad bli beroende av om en ombildning kan ske utan större kostnad. Om förvaltningsföretagens verksamhet kan innefatta även förvaltning av fastighet, kan ett företag som driver rörelse i regel utan större kostnader göra sådana ombildningar att företaget blir att betrakta som ett förvaltningsföretag. För att motverka ombildningar att detta slag föreslår därför utskottet att endast företag, som förvaltar värdepapper och liknande tillgångar, skall behandlas som förvaltningsföretag. Skulle det visa sig att företagen trots detta verkställer enbart av skatteskal betingade ombildningar, bör man överväga en sådan ändring av bestämmelserna, som utskottet tidigare antytt, nämligen att beskatta även förvaltningsföretagen med undantag för investmentbolagen enligt de regler som nu föreslagits för företag som driver rörelse, jordbruk eller skogsbruk.

En annan bedömning av frågan om ombildning bör, som jämväl framhålles i propositionen, anläggas i fråga om några enstaka rörelsedrivande företag, vilkas innehav av kapitalplaceringsaktier är så stort att en beskatt-

ning av utdelningen å dessa aktier tvingar företaget att sänka sina egna utdelningar i väsentlig grad. För att bereda dessa företag tid att anpassa sig efter de nya reglerna har föreslagits att riksskattenämnden, om särskilda skäl föreligger, skall kunna medgiva dispens från de föreslagna bestämmelserna under högst tre år. Utskottet finner inte en sådan lösning helt tillfredsställande. Om man godtager att ett företag genom ombildning når vissa lättnader i beskattningshänseende, synes det mera rationellt, då det gäller en tillfällig lagstiftning av förevarande slag, att medgiva skattelättnad utan att någon ombildning behöver ske. Enligt utskottets mening bör därför dispensregeln utformas så, att riksskattenämnden, om särskilda skäl därtill föreligger, äger medgiva att ett företag som driver rörelse, jordbruk eller skogsbruk skall behandlas som ett förvaltningsföretag.

Enligt utskottets mening bör bestämmelserna i 10 § första stycket med ledning av det anförda utformas så att med förvaltningsföretag förstås bolag och förening, vars verksamhet uteslutande eller så gott som uteslutande består i förvaltning av värdepapper eller annan därmed likartad lös egendom. Ett företag kan således betraktas som förvaltningsföretag även om det driver en i förhållande till förvaltningen av värdepapper och dylikt helt obetydlig rörelse, jordbruk eller skogsbruk eller äger en mindre annan fastighet. Är däremot rörelsen, jordbruket eller skogsbruket av betydelse eller gäller det en relativt stor annan fastighet är företaget icke att betrakta som ett förvaltningsföretag med mindre riksskattenämnden meddelat dispens. I sammanhanget kan tilläggas följande. Bestämmelsen att ett företag skall kunna behandlas som förvaltningsföretag, oaktat det vid sidan av värdepappersförvaltningen driver en obetydlig rörelse, har ett mindre jordbruk eller skogsbruk eller äger en mindre fastighet, har tillkommit i de berörda företagens intresse; de skall kunna utan ombildning och särskild dispens få tillämpa de för förvaltningsföretagen föreslagna, i allmänhet gynnsammare reglerna. Av detta bestämmelsens syfte torde följä, att beskattningsmyndigheterna i förevarande hänseende icke bör i tveksamma fall mot företagens önskan behandla detsamma som förvaltningsföretag.

De fall då dispens kan ifrågakomma torde bli mycket få. Dispens bör nämligen medgivas endast om förvaltningen av värdepapper är av så väsentlig betydelse för företaget i inkomsthänseende att en beskattning av utdelningen å kapitalplaceringsaktierna skulle tvinga företaget att i väsentlig mån sänka sina egna utdelningar. Såsom riktpunkt torde kunna anges, att i dispensfallen den uppburna utdelningen å kapitalplaceringsaktier i regel bör utgöra minst sjuttiofem procent av företagens egen normala utdelning. Det förutsättes därvid att företaget verkställt utdelning i skälig omfattning. Dispensen bör gälla så länge förutsättningarna är oförändrade.

De för investmentbolagen föreslagna reglerna kan utskottet för sin del tillstyrka. Utskottet vill emellertid understryka att dessa regler torde bli tillämpliga i stort sett endast beträffande de stora börsnoterade invest-

mentbolagen. I sammanhanget kan anmärkas, att när det kräves att invest-
mentbolagets aktier skall ägas av ett stort antal fysiska personer, detta gi-
vetvis inte innebär att samtliga aktier skall ägas av fysiska personer. Det
räcker med att antalet aktieägare, som är fysiska personer, är stort.

Vad i övrigt föreslagits i propositionen föranleder intet särskilt yttrande
från utskottets sida och tillstyrkes således.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts
förevarande proposition nr 162 icke kunnat av riksdagen
oförändrad bifallas, antaga det vid propositionen fogade för-
slaget till förordning med provisoriska bestämmelser om be-
skattningen av aktiebolags och ekonomisk förenings inkomst
i vissa fall med de ändringar av 2, 7, 10 och 12 §§, som fram-
går av följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

Kungl. Maj:ts förslag

Utskottets förslag

2 §.

Avdrag enligt 1 § må åtnjutas för
utdelning å aktier, för vilka inbetal-
ning skett under tiden 1 *juli* 1961—
31 december 1966, i den mån sådan
utdelning förfallit till betalning un-
der beskattningsåret och under för-
utsättning tillika, om aktierna utgi-
vits i samband med bolagets bildan-
de, att ansökan om stiftelsehandling-
arnas godkännande för bolagets re-
gistrering ingivits till registrerings-
myndigheten efter den 30 *juni* 1961
samt, om aktierna utgivits i samband
med ökning av aktiekapitalet, att be-
slut om ökningen anmälts för regist-
rering efter nämnda dag.

Avdrag enligt 1 § må åtnjutas för
utdelning å aktier, för vilka inbetal-
ning skett under tiden den 1 *januari*
1961—den 31 december 1966, i den
mån sådan utdelning förfallit till be-
talning under beskattningsåret och
under förutsättning tillika, om akti-
erna utgivits i samband med bolagets
bildande, att ansökan om stiftelse-
handlingarnas godkännande för bo-
lagets registrering ingivits till regist-
reringsmyndigheten efter den 31 *de-*
cember 1960 samt, om aktierna utgi-
vits i samband med ökning av aktie-
kapitalet, att beslut om ökningen an-
mälts för registrering efter nämnda
dag.

Avdrag må — — — — — ekonomiska föreningar.

7 §.

Avdrag enligt 1 § må icke åtnju-
tas, om mer än hälften av samtliga
aktier i bolaget vid beskattningsårets
utgång ägdes eller på därmed jäm-
förligt sätt innehades av svenska ak-
tiebolag, svenska ekonomiska för-
eningar och utländska bolag.

Avdrag enligt 1 § må icke åtnju-
tas, om mer än hälften av samtliga
aktier i bolaget vid beskattningsårets
utgång ägdes eller på därmed jäm-
förligt sätt innehades av svenska ak-
tiebolag och svenska ekonomiska för-
eningar.

Kunql. Maj:ts förslag

Utskottets förslag

Vid bedömning — — — — — stycket sägs.

Vid tillämpning — — — — — eller föreningen.

10 §.

Svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar, vilkas verksamhet helt eller till väsentlig del består i förvaltning av annan fastighet, värdepapper eller annan därmed likartad lös egendom (förvaltningsföretag), skola vara skattskyldiga för utdelning från svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar, i den mån sammanlagda beloppet av den utdelning, som uppburits under beskattningsåret, icke motsvaras av egen utdelning som företaget beslutat för samma beskattningsår.

Svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar, vilkas verksamhet uteslutande eller så gott som uteslutande består i förvaltning av värdepapper eller annan därmed likartad lös egendom (förvaltningsföretag), skola vara skattskyldiga för utdelning från svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar, i den mån sammanlagda beloppet av den utdelning, som uppburits under beskattningsåret, icke motsvaras av egen utdelning som företaget beslutat för samma beskattningsår.

Består förvaltningsföretags — — — — — en fjärdedel.

Förvaltningsföretag äger, — — — — — å värdehandlingar.

12 §.

Riksskattenämnden må, om särskilda skäl därtill äro, medgiva att bestämmelserna i 10 och 11 §§ under viss tid, dock högst tre år, icke skola tillämpas för visst bolag eller viss förening. Över beslut som riksskattenämnden meddelat i sådant ärende må klagan icke föras.

Riksskattenämnden må, om särskilda skäl därtill äro, medgiva att bolag eller förening, som avses i 11 § men vars verksamhet till icke oväsentlig del består i förvaltning av värdepapper eller annan därmed likartad lös egendom, skall vid tillämpning av denna förordning behandlas som förvaltningsföretag. Över beslut som riksskattenämnden meddelat i sådant ärende må klagan icke föras.

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 699 av herr Gustaf Henry Hansson m. fl. och II: 859 av herr Nilsson i Svalöv m. fl.; samt

2) de likalydande motionerna I: 700 av herr Per-Olof Hanson m. fl. och II: 860 av herr Kollberg m. fl.,

måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad

utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 15 november 1960

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Einar Eriksson, Spetz, fröken Ranmark, herrar Söderquist, Torsten Mattsson, Tage Johansson, Hellebladh och Sundin; samt

från andra kammaren: herrar Brandt i Aspabruk, Nilsson i Svalöv, Kollberg, Allard, Gustafson i Göteborg, Andersson i Essvik, fru Holmqvist, herrar Kristenson i Göteborg, Stiernstedt och Antonsson.

Reservationer

I) av herrar *Hagberg, Spetz, Söderquist, Torsten Mattsson, Nilsson i Svalöv, Kollberg, Gustafson* i Göteborg och *Stiernstedt*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

Enligt nu gällande regler beskattas aktiebolags och ekonomiska föreningsars inkomst två gånger, nämligen dels hos bolaget eller föreningen och dels, i den mån inkomsten utdelas, hos delägarna. I konsekvens härmed är svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar med vissa undantag icke skattskyldiga för utdelning från annat svenskt bolag eller ekonomisk förening.

Vad ett bolag eller ekonomisk förening uppbär i utdelning från annan sådan svensk juridisk person kan icke jämföras med annan inkomst. Att bolag och ekonomiska föreningar icke är skattskyldiga för uppburen utdelning ligger i själva systemet och är icke ett skatteprivilegium. I förevarande proposition nr 162 har emellertid Kungl. Maj:t föreslagit att som huvudregel införa kedjebesattning av dylika utdelningar.

De nu gällande reglerna för undvikande av flerfaldig beskattning, s. k. kedjebesattning, har såsom kammarrätten framhållit i sitt remissyttrande över 1960 års bolagsskattesakkunnigas promemoria fungerat anmärkningsfritt. Frihet från kedjebesattning har vad beträffar den statliga beskattningen gällt sedan 1928 och i fråga om den kommunala beskattningen även dessförinnan.

Till grund för Kungl. Maj:ts förslag ligger en av 1960 års bolagsskattesakkunniga utarbetad promemoria. I enlighet med sina direktiv har de sakkunniga icke förberett de föreslagna åtgärderna genom någon utredning av

de ekonomiska förutsättningarna och konsekvenserna av den föreslagna genomgripande omläggningen av bestående beskattningssystem. Kungl. Maj:t har ej heller i propositionen redovisat någon undersökning av de rättsliga eller ekonomiska verkningarna av nu gällande system än mindre av den föreslagna omläggningen därav.

Av propositionen framgår emellertid att införandet av kedjebeskattnings som huvudprincip betraktas såsom en åtgärd enbart tillkommen för att kompensera ett i propositionen framlagt förslag till en lättnad under viss kortare tid i fråga om beskattningen av utdelningar på nyemitterade aktier. Förslaget i denna del får ses mot bakgrunden av bolagens försämrade självfinansieringsmöjligheter och bolagens ökade behov av att anskaffa kapital utifrån. För att underlätta bolagens kapitalanskaffningsmöjligheter har de sakkunniga förordat en mycket begränsad skattelättnad i avseende å nyemissioner. De sakkunniga anser att en sådan inriktning av kapitalanskaffningen kan anses önskvärd även från det allmännas synpunkt.

Utskottet delar de sakkunnigas uppfattning i här sist nämnda avseende, särskilt som företagen genom läget på kapitalmarknaden har begränsade möjligheter att erhålla kapital genom långfristiga lån. Den föreslagna lättningen är emellertid synnerligen begränsad och kan knappast sägas vara någon lösning av företagens kapitalförsörjning. Ett underlättande av nyemissionerna kan förväntas öka vederbörande företags skattekraft, varigenom den föreslagna åtgärden på längre sikt kommer att få en ur statsfinansiell synpunkt positiv effekt. Förslaget om återinförande av kedjebeskattnings och förslaget om skattelindring för nyemissioner berör olika sektorer av företagsbeskattnings, och de bör därför enligt utskottets mening behandlas och bedömas helt fristående från varandra. De bör sålunda icke, såsom i propositionen gjorts, sammankopplas under åberopande av det föregivna syftet att den ena åtgärden skall ur statsfinansiell synpunkt kompensera den andra.

Det är ur principiell synpunkt ytterst betänkligt att Kungl. Maj:t ansett sig kunna utan varje rättslig eller ekonomisk utredning föreslå införandet av kedjebeskattnings. Riksdagens berättigade krav på att framlagda förslag är allsidigt utredda får enligt utskottets mening icke åsidosättas under åberopande allenast av ett påstått behov av statsfinansiell kompensation. Remissinstanser såsom kammarrätten och riksskattenämnden har också avvisat förslaget till kedjebeskattnings. Bristerna i utredningen har medfört att flera remissinstanser icke ansett sig kunna taga ställning till förslaget. Andra har begärt ytterligare utredning.

Den föreslagna åtgärden att i nuvarande situation underlätta näringslivets kapitalanskaffning genom de förordade bestämmelserna om viss mindre begränsning av beskattningen på utdelningar å nyemitterade aktier anser utskottet motiverad icke minst för att tillgodose önskemålet om en förbättrad produktivitet och en ökad konkurrenskraft. Inför de nya marknaderna i Europa är det en samhällets uppgift av största vikt att näringslivets kapitalförsörjning på allt sätt underlättas. Det framlagda förslaget kan icke i

nämnevård grad underlätta de mindre företagens kapitalförsörjningsproblem. Det är därför enligt utskottets mening i hög grad önskvärt att den av Kungl. Maj:t innevarande år tillsätta utredningen rörande dessa företags kapitalförsörjning påskyndar sitt arbete.

Införandet av kedjebeskattnings såsom huvudregel är däremot en åtgärd vars rättsliga och ekonomiska konsekvenser icke kan överblickas. Några bärande skäl för en ändring av nu gällande ordning har inte förebragts. Utskottet avstyrker av ovan anförda skäl propositionen i denna del.

Vad gäller förslaget — — — (= utskottet s. 10 rad 14 uppifrån — rad 3 nedifrån) — — — utländska dotterbolaget.

Under återopandande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 162 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas samt i anledning av de likalydande motionerna I: 699 av herr Gustaf Henry Hansson m. fl. och II: 859 av herr Nilsson i Svalöv m. fl. ävensom de likalydande motionerna I: 700 av herr Per-Olof Hanson m. fl. och II: 860 av herr Kollberg m. fl., antaga följande

Förslag

till

förordning med provisoriska bestämmelser om aktiebolags rätt till avdrag för viss utdelning

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Vid beräkning av nettointäkt av rörelse och av jordbruksfastighet enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt under de beskattningsår, för vilka taxering i första instans äger rum åren 1963—1973, äger svenskt aktiebolag åtnjuta avdrag för utdelning i enlighet med vad nedan i 2—8 §§ stadgas.

2 §.

Avdrag enligt 1 § må åtnjutas för utdelning å aktier, för vilka inbetalning skett under tiden den 1 januari 1961—den 31 december 1966, i den mån sådan utdelning förfallit till betalning under beskattningsåret och under förutsättning tillika, om aktierna utgivits i samband med bolagets bildande, att ansökan om stiftelsehandlingarnas godkännande för bolagets registrering ingivits till registreringsmyndigheten efter den 31 december 1960 samt, om aktierna utgivits i samband med ökning av aktiekapitalet, att beslut om ökningen anmälts för registrering efter nämnda dag.

Avdrag må dock ej erhållas, om inbetalning för aktierna skett genom tillskott av aktier och andelar i andra bolag och ekonomiska föreningar.

3 §.

Avdraget må för visst beskattningsår uppgå till högst fyra procent av vad som för aktierna inbetalats före beskattningsårets utgång, oavsett om vad som erhållits för aktierna lagts till aktiekapitalet eller till reservfonden.

Om beskattningsåret omfattar kortare eller längre tid än tolv månader, skall avdraget i motsvarande mån jämkas.

4 §.

Har bolaget inkomst hänförlig till annat inkomstslag än rörelse eller jordbruksfastighet må avdrag åtnjutas endast till den del det för aktierna inbetalade beloppet kan anses belöpa på den eller de till rörelse eller jordbruksfastighet hänförliga förvärvskällorna.

5 §.

Avdrag enligt 1 § må åtnjutas vid taxeringen till och med femte taxeringsåret efter det då avdrag för utdelning å aktierna i fråga första gången erhållits.

6 §.

Rätten till avdrag bortfaller, om bolaget under beskattningsåret eller tidigare utskiftat tillgångar till delägarna. Vad nu sagts skall dock icke gälla utskiftning, som verkstälts före den 1 maj 1960 eller föranletts av att ägarerna av vissa aktier, för vilka inbetalning skett, enligt ett i bolagsordningen före nämnda dag intaget förbehåll ägt rätt att fordra inlösen av dessa.

7 §.

Avdrag enligt 1 § må icke åtnjutas, om mer än hälften av samtliga aktier i bolaget vid beskattningsårets utgång ägdes eller på därmed jämförligt sätt innehades av svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar.

Vid bedömning huruvida hinder mot avdrag föreligger enligt första stycket skall hänsyn icke tagas till aktier, vilka innehades av svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar, därest bolagen eller föreningarna äro skattskyldiga för utdelning å aktierna.

Vid tillämpning av bestämmelserna i denna paragraf skola aktier, vilka ägas av en av bolag eller förening bildad pensions- eller annan personalstiftelse, anses innehavda av bolaget eller föreningen.

8 §.

Aktiebolag, som vill åtnjuta avdrag enligt 1 §, skall i självdeklarationen lämna de upplysningar angående aktieägare i bolaget som påkallas av bestämmelserna i 7 §.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

B) att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t framhålla att den av Kungl. Maj:t under innevarande år tillsätta utredningen rörande de mindre företagens kapitalförsörjning bör påskynda sitt arbete, så att förslag i angivet syfte snarast kan föreläggas riksdagen.

C) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 699 av herr Gustaf Henry Hansson m. fl. och II: 859 av herr Nilsson i Svalöv m. fl.; samt

2) de likalydande motionerna I: 700 av herr Per-Olof Hanson m. fl. och II: 860 av herr Kollberg m. fl.,

måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

II) av herrar *Sundin* och *Antonsson*, vilka ansett

dels att utskottets yttrande fr. o. m. det stycke å s. 10, som börjar med orden »Beträffande de olika», t. o. m. det stycke å s. 11, som slutar med orden »jordbruk eller skogsbruk», bort ha följande lydelse:

Frågan om upphävande av dubbelbeskattningen har diskuterats i olika sammanhang. Införandet av avdragsrätt med 4 procent på nyinvesterat kapital är av värde för många nystartade och expanderande företag. Ifrågasvarande skattelättnad tillkommer emellertid i stort sett endast de största företagen. För närvarande finnes ej någon kapitalmarknad, där de mindre och medelstora aktiebolagen kan gå ut och emittera aktier. Avdragsrätten för nyemissioner kan sålunda vid nuvarande förhållanden befaras medföra en minskning av lånesektorn för småföretagsamheten. Utskottet vill därför i sammanhanget understryka angelägenheten av att den pågående utredningen om den långfristiga kreditgivningen till de mindre företagen fullföljes skyndsamt och att förslag till lösning av denna fråga förelägges riksdagen så snart ske kan.

Beträffande de olika frågor, som sammanhänger med förslaget om skattskyldighet i vissa fall för utdelningar, får utskottet erinra om att förslaget i första hand har en samhällsekonomisk motivering. I propositionen framhålls, att det från materiell synpunkt är svårt att finna argument för att rörelsedrivande aktiebolag och ekonomiska föreningar, som köper aktier på börserna i kapitalplaceringssyfte, skall vara skattefria för denna utdelning. För förvaltningsföretagen, varmed förstås företag, vilkas verksamhet väsentligen består i förvaltning av annan fastighet, värdepapper eller annan därmed likartad lös egendom, föreslås vissa specialbestämmelser, som innebär, att den utdelningsinkomst, som utdelas vidare, blir skattefri, under det att den utdelningsinkomst, som fonderas, blir beskattad. Med hänsyn till de olika faktorer, som redovisats i propositionen, finner utskottet den av departementschefen gjorda avvägningen mellan skattelättnaderna för nyemissionerna och bestämmelserna i fråga om beskattning av utdelningar på kapital-

placeringsaktier böra godtagas och tillstyrker sålunda vad i nämnda avseende föreslagits i propositionen. Inte minst med hänsyn till att ifrågavarande lagstiftning skall ha provisorisk karaktär förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:ts med uppmärksamhet följer utvecklingen och vidtar de åtgärder, som erfarenheterna kan motivera.

Vid remissbehandlingen har uttalats farhågor för att företag, som driver rörelse, jordbruk eller skogsbruk, kommer att ombildas i syfte att utnyttja de regler, som gäller för förvaltningsföretagen. Man kan inte bortse från möjligheten av att vissa företag på denna väg undandrag sig den avsedda beskattningen av utdelningar på kapitalplaceringsaktier. Utskottet delar emellertid departementschefens uppfattning, att om missbruk i större omfattning sker, en ändring av bestämmelserna för dylika förvaltningsföretag får övervägas. Det bör i detta sammanhang påpekas, att till förvaltningsföretag icke hänförts förvaltning av jordbruksfastighet.

dels ock att utskottets hemställan under A) bort ha följande lydelse:

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 162 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning med provisoriska bestämmelser om beskattningen av aktiebolags och ekonomisk förenings inkomst i vissa fall med de ändringar av 2, 7 och 12 §§, som framgår av följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

Kungl. Maj:ts förslag

Utskottets förslag

2 §.

Avdrag enligt — — — (= utskottet s. 13 rad 17 uppifrån — s. 14 rad 3 uppifrån) — — — eller föreningen.

12 §.

Riksskattenämnden må, — — — (= utskottet s. 14 rad 18—8 nedifrån) — — — icke föras.